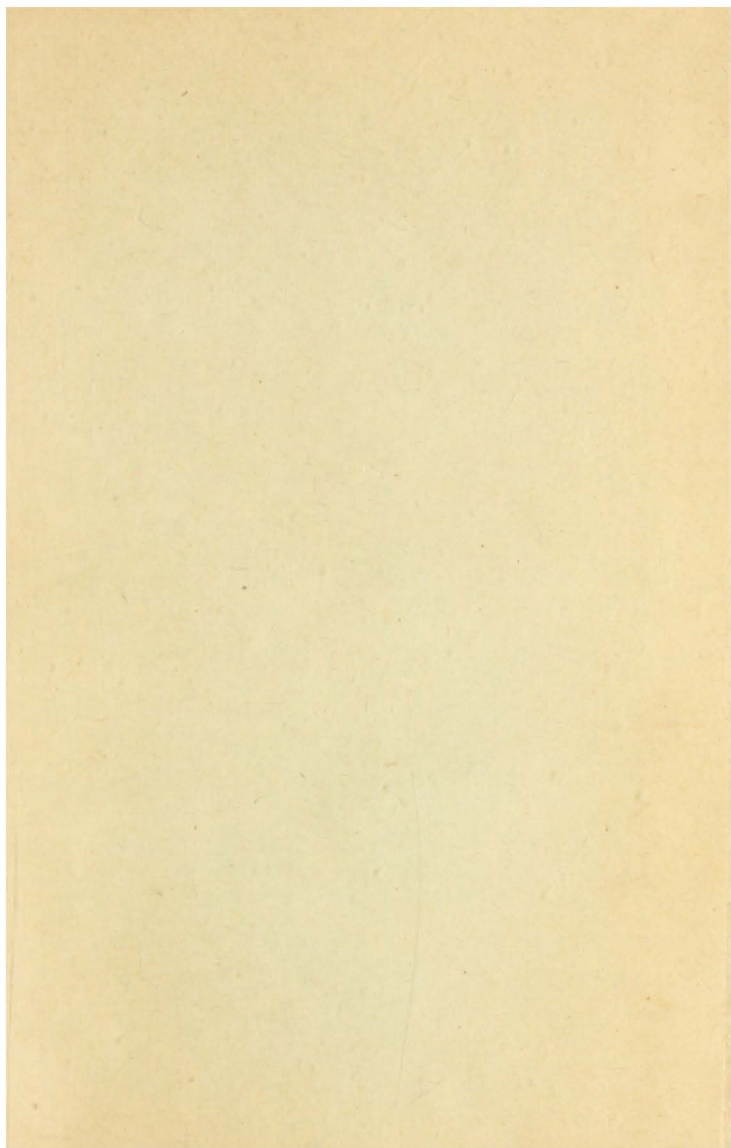

~~39792~~

РО БІЛОУС

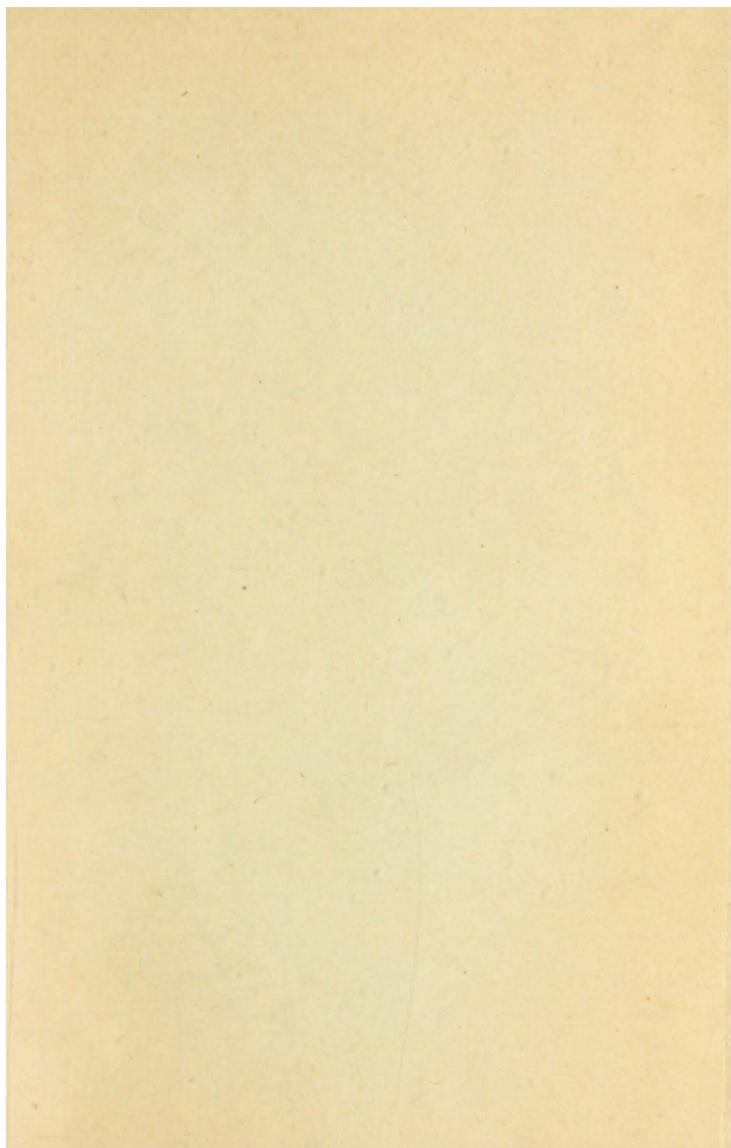
Будьмо
здорові!

ГОМАНІСТОВИ ПАРІЗЬКІ

книг 3

6624

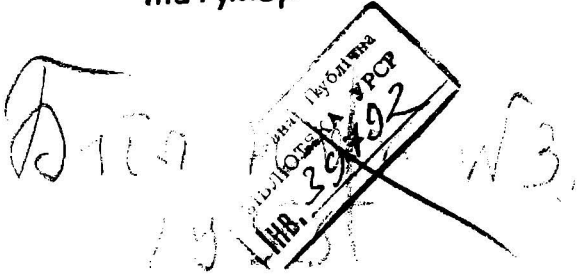

810142
5-61

ДМИТРО БІЛОУС

*Будемо
здорові!*

**сатира
та гумор**

**РАДЯНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК
КИЇВ — 1951**

ИЗДАТЕЛЬСТВО
ИЗДАТЕЛЬСТВО ВРСР
№ 1476019

ВХОД
Зелено 20 07 р.

44906

БУДЬМО ЗДОРОВІ!

*Що не день, що не час, —
Більше радості в нас!
То ж у дні ці казкові
Будьмо здорові!*

*Робітник при станку,
Нафтовик у Баку,
Наші люди чудові —
Будьте здорові!*

*Б'єм чолом — трударям,
Мулярам, шахтарям!
Молоді, сивоброві —
Будьте здорові!*

*Вам, колгоспні творці,
З чийх рук пшениці,
Буряки йдуть цукрові —
Будьте здорові!*

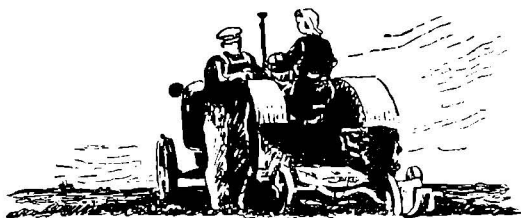
*Молодим і старим,
Що женуть аж у Крим
Наші води Дніпрові, —
Будьте здорові!*

*Всім, хто світить ясні
Комунізму вогні,
Хто, як буря, готові —
Будьте здорові!*

*І вождю до Кремля
Вся співає земля
В найяснішій обнові:
Будьмо здорові!*

Добри люди
на здоров'я!

НАМ НАВІКИ В ДРУЖБІ ЖИТИ

Вам слова мого привіту,
Картлі* рідної простори!
Маяком для всього світу
Звідси сяє місто Горі.

У сім'ї многоязичній
У одній живуть оселі
І Шевченко наш великий
І великий Руставелі.

Дорогі нам гори й ріки,
Наші води безберегі,
Дорогі для нас навіки
Наш Франко і наш Казбегі.

В нас за звичаєм прадавнім
Свіжі квіти на могилі,

* Картлі — частина східної Грузії, вживається також на означення всієї Грузії.

Де під Миргородом славним
Спочива Гурамішвілі!

Дорога для нас так само
Кожна в Грузії стежинка.
Зірка згасла у Сурамі—
Наша Леся Українка...

І під прапором єдиним
І в єдиному стремлінні
Українець із грузином
Зустрічалися в Берліні.

І на бій ходили спільно
З дорогим російським братом,
Тому й дихається вільно
І Казбекові й Карпатам.

Тож прийміть слова привіту,
Картлі рідної простори!
Маяком для всього світу
Звідси сяє місто Горі.

Нам навіки в дружбі жити,
І дерзати, і творити
Добрим людям на здоров'я,
Ворогам — на безголов'я!

ДО МОГО ВЧИТЕЛЯ

Федоре Пилиповичу,
Роки не забуті.
Це ж недавно зовсім
В школу ми ходили ще.
А тепер дорослі ми —
Хто вже в інституті,
Хто скінчив піхотне,
Хто — морське училище.

Той десь інженером
У цеху кипучім,
Той Героєм Праці
В поле йде з бригадою...
Федоре Пилиповичу,
Не один ваш учень
Вас у цю хвилину
Добрим словом згадує.

Хочеться нам виправдати
Всі ваші надії.
Бо не раз від учнів
Чув тоді у школі я:
Доб'ємося успіхів —
Вчитель наш зрадіє,

Скаже: «От працює
Наша комсомолія!»

И нині пам'ятаємо
Кожну вашу звичку,
Як стежки ті довгі
У дитинстві збігані,
Як усі екскурсії:
В ліс, на поле, річку,
И дерева посаджені
У селі на вигоні.

Може пам'ятаєте
Як з нашого класу
Дівчинка посписувала
Поміж пальці формули.
Всі ми пам'ятаємо
І до цього часу:
Ви тоді по-батьківськи
Її присоромили!

А потім до вас вона
Підійшла, похлипаючи:
— Я більше не буду,
Федоре Пилиповичу!

Федоре Пилиповичу,
Роки не забуті.
Це ж недавно зовсім
В школу ми ходили ще.
А тепер дорослі ми —
Хто вже в інституті,
Хто скінчив піхотне,
Хто — морське училище.

Йшли в боях і праці
З подвигами ратними.
Скільки наших друзів
Стало нині знатними!
Різні покоління,
У труді гартовані,
Леніним і Сталіним
Навіки згуртовані!

ЛІСТ ВИБІЙНИКА ДО ЗЕМЛЯКІВ

Добрідень, хлопці!
Любі мої друзі!
Спасибі
За довір'я, напуття.
Щодня вас згадую
В труді, в напрузі,
А вдячний, друзі, вам
На все життя!

Це ж комсомол мене
Поїхав напоумив —
Горджуся! — Це ж комсомол
Послав сюди!
Пожить в Донбасі
Два-три роки думав,
Але тепер —
Лишаюся назавжди!

Не списать
Донецьку вам природу,
Ну чисто, як
В Червоній тій зимі!
«Лисиче над Дінцем,
Де висне дим заводу...»

Ось приїздить —
Побачите самі.

А скільки друзів бойових
Навколо!
Один мені сказав учора:
— Ну,
Хоч сердься,
Хоч не сердься, брат, Миколо,
А я тебе сьогодні
Обжену!

І що ж,
Виходять друзі зустрічати —
Кінчилась зміна —
Я уже в тіні...
І квіти,
Квіти подають дівчата,
Та тільки вже
Йому, а не мені.

А я не серджусь,
Та чомусь в обличчя
Так якось гаряче,
Незвично так...
Ні, друзі, обжену
Не раз, не двічі, —
Чи, може, я
В роботі не мастак?

І — обігнав.
Вже зміна, мабуть, п'ята,
Як ваш Микола
Задніх не пасе.
Мені ж так хочеться сказати:

«Хлоп'ята,
Та, слово честі,
Це ж іще не все!»

Говорять всі мені:
— Держись, вибійник!
— Держись! — а серця
Дужчає биття.
Я не поет.
Але я трохи мрійник,
А мрії треба
Втілювать в життя!

ПІОНЕР

З берестка до клена
Тягнеться антена.
В хаті скринька і вмикач.
Що це?
 Радіоприймач!
Гриць наш сам його зробив:
Взяв детектор, скриньку збив,
Піонер наш Гриць тепер,
І приймач —
 теж «Піонер».
Прийде з школи — й не гуляє,
Аж, бувало, мати лає.

Що ж, хоч часом і влітало
Грицеві від матері,
Так і дід же й баба стали
Радіоаматори.
Баба каже:
 — Наведи
Про війну з посухою, —
А дідусь:
 — Зажди, зажди,
Бо Москву я слухаю!..

Гриша з Києва дитячу
Часто ловить передачу,
Учень знає, що і де,
Як у кого справа йде.
Як в столичних школах діло
І чи є порушники...

А сьогодні вже наділа
Вся сім'я навушники...
О!.. Москва! Це — позивні...
Як же й радісно мені!
І говорять всі тепер:
Що то значить — піонер!

БОЙОВИЙ ДРУГ

У клубі на Дошці пошани
На фото плотар
У фойє.
«Йй-богу, Єгор!
Так і є!
Так от яка зустріч неждана!»

Та чув я лиш другого дня
Єгорів сибірський басок.
І ми як найвища рідня
Із ним
Гомоніли з часок!..

Відмінний плотар Єнісею
А воїн — безстрашний Єгор!
Я згадую
Кожну траншею,
Пригадую кожен бугор.

А знаєш, як ти
Генерала
Привів під штиком
З-за Дніпра?
І рану тобі пов'язала
На полі, в бою, медсестра,

Сердечна дніпрянка, що з нею
Життя ти навік поз'язав,
Відважний плотар Єнісею...
— Днепра, —
Сам Єгор підказав.

— Ну, сплавщик,
Працюється як?
На Дошці пошани ти навіть.
— Да так, — посміхнувсь сибіряк, —
Что мог бы и Черчилля сплавить!

ТЕЛЯТНИЦЯ

Герою Соціалістичної Праги
Ользі Сердюк і присвячую.

Спершу, мов лукавства промінь,
Щось в очах іскрилося...
Далі, як давно знайомі,
Ми розговорилися.

— Як взялася я до діла? —
Каже Ольга. — В п'ятницю
Я на фермі Дуню стріла
Подругу-телятницю.

В Дуні діло веселіше —
Приросту добилася..
А мені ж іще й раніше
До телят хотілося...

Ну, чого оце я справді
З шовкопрядом гаюся?
Вже в душі, сказати по правді,
З Дунею змагаюся...

Стала нині за доярку
Подруга-порадниця.

Я ж — від радості аж жарко! —
Я — уже телятниця.

І тепер чуть світ щоденно
Ми на ферму ходимо.
І артиллю — це знаменно! —
Першості діходимо.

Хоч ходжу я за малою
Й поки що безрогою, —
Науковою, новою
Йтиму я дорогою...

Не скінчили ми розмову —
Нашій Ользі ніколи.
Співбесідницю чудову
До телят покликали.

О! Аж ось і сам завферми!
Спільно з ним радіємо.
Зав до нас: — Щодня тепер ми, —
Каже, — багатіємо!

А екскурсій нагодилось —
Що ж, раді стрічати ми:
В нас корова отелилась
Чотирма телятами.

Це ж букет: Нарцис і Айстра,
Роза і Півонія...
До телят — над Ольгу майстра
Не назву в районі я:

Двадцять сім їх доглядає,
Та не як, — по ширості.
Золоту вже Зірку має...
Тут все діло в прирості...

Як одне — телятка чисті,
Бо з двора заможного.
Щодоби по кіло двісті
Приросту на кожного.

Вже про Ольгу пишуть в «Правде» —
Йде вперед, не гається. —
І тепер вона вже справді
З багатьма змагається.

Шлють листи тепер дівчині
І роменці й ровенці
У колгосп, що на Сумщині,
У село Коровинці.

З усіх міст, що є в Союзі,
Штемпелі красуються.
Ольга каже: — Пишуть друзі,
Бач, цікавляться...

Хоч ходжу я за малою
Й поки що безрогою...
Та ще впертіше новою
Йтиму я дорогою!

На очах стає худоба
Крупною рогатою.
Бо артілі не подоба
Бути небагатою!

ДРУЗІ

У Охріма Земляного
Кукурудза як ні в кого!
Кукурудзяні верхів'я
Аж виспівують у нього.

А чи то ж давно полями
Під осінніми вітрами
Від Озерного від Марка
Йшов додому з качанами?

Ну, а там і потепління.
Ще в досвітнє безгоміння
Вийжджає ланка в поле
І везе нове насіння.

В полі біля переярку
Зупинив Охрім безтарку,
Всі саджалки перевірів:
— Позмагаємося, Марку!

Чом не бути кукурудзі,
Як тепер ми з Марком друзі?
Бо як в нього ти повчишся,
То немов побув у вузі.

Прямо любо подивитись,
Як уміємо трудитись.
Отепер і в нас є досвід —
Можна й з іншими ділитись!

ЗУСТРІЧ

Герою Соціалістичної Праці
Євдокії Діхтяр присвячую.

Як приїхав із столиці
В нашу ланку газетяр
Та й питає в молодиці:
— Вибачайте, ви — Діхтяр?

Опустила чомусь зії,
Посміхнулася: — Овва!
Та тепер же Євдокії
На роботі не бува.

В неї — чули, мабуть, — орден
Та ще й Зірка Золота.
Євдокія дуже горда —
Що тепер їй ланка та!

А дівчата аж очима
Грають, стримуючи сміх.
Газетяр знизав плечима,
Поглядаючи на всіх.

А вона собі вантажить
На машину урожай.

Що ж, дивися, як то кажуть,
Та робить не заважай!

Беручка — і руки вмілі,
Справді варті похвали...
У контору до артілі
Всі увечері зайшли.

І ту саму молодицю
Тут побачив газетяр.
Привіталась, як годиться,
І сказала: — Я — Діхтяр...

— Що ж ви зразу не признались,
Як приїхав я в село?
Євдокія засміялась:
— Просто ніколи було!..

БАЖАННИ ГІСТЬ

Механікові кінопересувки Києво-Святошинського району Якову Забарилу, який завоював перше місце в змаганні кіномеханіків, присвячую.

У селі біля Святошино
Оголошення висить.
До кіно людей запрошено —
Пересувка приїздить...

А вже людям неоднаково,
Хто показує кіно.
Забарила знають Якова,
Люблять всі його давно.

Шану він своєю працею
Заслужив у глядачів.
Сам міністр кінофікації
Йому грамоту вручив...

Ось — екран... Ідуть бригадою
Люди зрання на жнива.
Це про них сьогодні згадує
Райгазета світлова.

Хліб вони на елеватори
Нині першими здали
І про вченого новатора
Подивитись фільм прийшли...

В клубі чисто, не накурено.
Хтось механіку — за всіх:
— От спасибі за «Мічуріна» —
Ще б раз глянути не гріх.

Фільми ті, що людям хочеться,
Наш механік дістає,
З апаратом не морочиться —
І сеансів з три дає.

П'ятирічку вже завершено —
Він новий бере розгін:
Чом йому не бути першому? —
І в змаганні перший він.

План квартальний перевищує
Вдвое-втрое загалом,
І в труді різницю знищує
Поміж містом і селом.

ВДОВИНА ХАТА

В самоті, як та калина,
У селі жила Килина.

З діда-прадіда була
Їхня хатка край села.

Ой, зазнала жінка лиха!
Лиш дочка — єдина втіха.

Он маленьке Ганнуса
У дворі пасе гуся.

Не пита вдову громада,
А й спита — яка розрада?

Сльози ронить, лихо жне
Та рукою лиш махне:

— Темні ми! І що я знаю?
Наша, — каже, — хата скраю...

А трудилася вдова —
В неї все життя — жнива!

Хоч на ниві у Килини
Не знайти ні куклини,

Та найбільше випада, —
Родить горе та біда.

Але сталася розрада,
Бо прийшла радянська влада.

Все в ній рідне, все своє —
Сил, здоров'я надає!

Сонце з Кремлю — у віконце.
Сльози висушило сонце.

Об'єдналися в артіль,
Є в господі хліб і сіль.

Вже вдова не та колишня,
Розцвіла й дочка, як вишня,

Вже вдова — передова,
Донька ж Ганна — ланкова.

А колгоспи об'єднали —
Ще заможнішими стали.

Як з води усе пішло,
Не пізнати вже село!

Голова прийшов: — А нате
Вам проект нової хати!

За три тижні теслярі
Дім поставили в дворі.

А навпроти її двору —
Клуб новий, нову контору.

Розбудоване село
На очах вдови зросло!

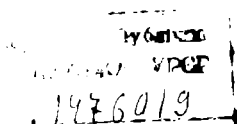
Повесні цвіте калина...
І дивується Килина:

— Ми й незчулись — от діла! —
Хата вже серед села!

Навіть чудно, як згадаю,
Що була в нас хата скраю!

КОЛІСНИК

В майстерні вже не перший рік
Працює він зразково.
О, дід Михайло — колісник!
Колгоспний, одне слово.
Легкі, дебели ободи,
А спиці — блискавиці!
Таких коліс — район пройди —
Нема. Легять, як птиці!
Наш дід в роботі день при дні —
Та ще ж і як працює!
Підрахувавши трудодні,
Про себе метикує:
«Отак подумать: все у вись
Іде, мов буйна парость.
Героєм праці ще, дивись,
Зроблюсь і я на старість.
Була халупа глиняна
Та свита про запас...
А от колгосп «Калініна»
У люди вивів нас».
Шумить пшениця колосом,
А жито аж гуде,
І раде сонце колесом
По небу вгору йде.

— На вас і вгомону нема, —
Часом парторг сварився,
А дід до нього жартома:
— Та ще й не наробився!..
Тут діло тонше волосу,
Тут душу, брат, вклади.
По стуку, як по голосу,
Своє пізнаєш колесо,
Бо цюка влад завжди...
Дід спиці перемічує,
Ладнає ободи.
Медаль його одсвічує —
За доблесні труди!
Хоч там палій по світові
Пускає дим і чад,
Та колесо, брат, дідове
Не крутиться назад!

В ЗМАГАННІ

Хвилювання резонну причину
Не сховає ремонтник від нас:
Покохав трактористку-дівчину
Емтеесець Дубко Опанас.

В неї просить руки він: — Ой, Клаво! —
Як зустрінуться в полі самі,
А вона посміхнеться лукаво:
— Та рука ж зайнята на кермі!

І хоч серце юнацьке бунтує,
Та надія його окриля...
Трактори Опанас ремонтує,
Клава трактором оре поля.

Стривши хлопця якось на світанні,
Клава жартами знову дійма:
— Ось якщо переможеш в змаганні...—
І чомусь зашарілась сама.

В хлопця ж пал бойовий, робітничий.
— Ну й завзята-бо, дівчино, ти!
Що ж, такий у ремонтника звичай—
Тракториста не міг підвести.

Таж підвладне усе для людини,
Якщо в неї діла бойові —
Вдвоє вчиниш — і зробиш з години
Не одну вже годину, а дві.

Вдвоє швидше він виконав зварку —
І готовий сталевий наш кінь.
Гарантійну дає йому марку —
Хай іде в степову далечінь!

Наче танк в час далеких походів,
Клава трактор степами веде.
І нікого цей кінь не підводив
І ніколи вже не підведе!

Тільки скинувши поглядом мрійним,
Усміхнеться вона мимохіть:
Бо на паспорті на гарантійнім
Її милого ім'я стоїть.

ТА ХІБА Ж Я НЕ МАРІЯ...

Як газету я відкрию,
То й читаю про Марію.
Прямо радісно самій,
Стільки знатних є Марій!

На своїм і я настою:
Якщо бути ланковою,
То лише передовою.

Знають всі Марій тепера —
Тут і Лисенко й Целера,
Та ще й Мудра і Шиян, —
Всі працюють понад план.

Що ж там думати, гадати,
Треба всіх їх наздогнати,
А ще краще — обігнати.

Та хіба ж я не Марія,
Чи за справу не болію?
В мене теж таке ім'я.
Але я — це ще не я.

І дали дівчата слово
Працювать лише зразково —
Обігнать обов'язково!

І як знатні всі Марії,
Стали й ми передовії.
Ланка вславилась моя
І тепер я стала — я.

А вже ви собі, як знайте —
Думайте, а чи гадайте —
Нас тепер наздоганяйте!

НІ, НЕ НАМ ОЦІ ПОХВАЛИ

У секрет всіх цифр проник
Наш колгоспний рахівник.
Зна видатки і ресурси
(У Ромні скінчила курси!)
Хоч і звуть часом дівча
Жартома: рахівнича!
А все чисто знає Ліда:
Скільки ти і твій сусіда
Заробили трудоднів
І який зійшов посів.
Де й яка була прополка...
(Бо дівчина — комсомолка!
Скрізь береться за своє,
Йй — до всього діло є!)
Тут і кредит, тут і дебет.
На правлінні чути щебет:
Це про наслідки труда
Рахівник доповіда.
В Ліди — Галя помічниця,
Ще й ровесниця мабуть.
Не змовкають рахівниці:
Цок та цок! — з контори чуть.
Чорноока й синьоока
Все складають цок до цока

Рахівниці кісточки,
Наче ті ластівочки...
А за кожним цоком — тонна,
А до тонни — ще й центнер.
А прибутку — зверх мільйона,
Бо колгосп — мільонер!
Що ж на трудодні вробили —
По три дні, мабуть, возили...
Чи трудар

при всім сумлінні
Стільки б мав на власній скибі?
А на зборах — і правлінню,
Й голові за все спасибі...
І на щирі ці слова
Усміхнувся голова:
— Ні, не нам оці похвали...
Їх і слухать не з руки —
Це ж не ми нарахували,
Це ж вони, рахівники...
Спільний труд у нашім хлібі,
Тож і вам усім — спасибі.
А за щастя на землі —
Батьку Сталіну в Кремлі.

СВІТУ — МИР!

— Ми — за мир! —
іде над світом
хвилею високою.
Паліям війни,
бандитам,
Не дає це спокою.
І сидить
на Уолл-стріті
Їхнє кодрло гадяче.
І сидить собі
на Сіті,
Факелами чадячи.
І збирається
в походи
В атомній істерії,
І готує
на народи

Все б труїли
капіталу
Чорними бацилами...
Пане Трумене і присні!
Може б хоч в агонії
Вам згадать було корисно
Про бацил
з Японії?
Бо воно ж
повчально трохи,
Як було задумано.
Пацюки
та чумні блохи —
Гідно пана Трумена!
А були ж там
войовничі,
Заповзяті,
старанні.
І як ви,
прокляті тричі,
Тільки вже
покарані...
— Світу — мир! —
так людство каже
Волею єдиною.
А підеш супроти, враже,
Зметемо
лавиную!..

Мріють
 про криваві дні
Містери зі стеками.
Що ж лишилось
 від броні —
Слід згадати декому!
Хай там Черчілль
 в дзвони б'є...
Та один тут висновок:
Місце в нас
 було і є
Для трофейних виставок!

ЗАМІШАННЯ В БІЛИМ ДОМІ

Як відомо нам тепер,
дядя Сам ледь-ледь не вмер.
Чи причина в перевтомі
(вчора ще давав подачки!),
чи дійшов у Білім домі
він до білої гарячки?
В нього пам'ять одбирає,
навіть мова надто квола.
В нього часом — все ж буває! —
чи не те, що в Фэррестола?
Що тоді йому робити
в тому горі претяжкім?
Доведеться замінити
Білий дім на жовтий дім!
«Що це — дійсність, а чи сон» —
Думав містер Ачесон.
Він старався якомога,
вдарив телефонограму,
щоб негайно допомога
йшла на поміч дяді Саму.
Засигналить десь автобус —
Ачесон і вибігає;
дядя ж Сам хапає глобус
і його у пельку бгає,

щоб загарбать, щоб із'їсти,
то на стінку хоче лізти,
вже й поліз в тупім азарті,
Та, побачивши на карті
Цитадель — СРСР,
з переляку він завмер.
Відійшов. Як дасть команду:
— Скасувати пропаганду!!!
Так метався, доки впрів.
Стишивсь.

Кличуть лікарів.
В лікарів є сто завбачень,
сто симптомів і тлумачень.
Перший каже: це від спаду
фунта стерлінгів і франка;
той шепоче (чи ж до ладу?),
що напевне грип-іспанка.
І задумались вони:
а можливо лихсманка
від холодної війни?
Психолікар тут почав:
— Я за хворим примічав —
прямо вам скажу, колеги,
стались приступи в сердеги,
як в Росії вибух атом,
аж гикнулось нашим штатам!
Це не вплинуть не могло —
бідолаху потрясло..
Дядя Сам в цю саму мить
раптом сам як закричить:
— Ми ж невтомні миротворці!
Всіх повішаєм на шворці,
хто перечить буде нам,
доларовим королям!

Плюй на Сіті,
на весь світ!
Є ж на світі
Уолл-стріт!
Психолікар озирнувся,
до колеги знов звернувся:
— Може це ідея-фікс
від провалу «плану Ікс»?..
Всі на світі догадались:
містер Ікс — це містер Даллес!
Всім відомо те, що він
шле шпиків до всіх країн,
тих шпиків, що суд народу
вивів їх на чисту воду;
тих шпиків, що на догоду
паліям війни старались;
заметався містер Даллес,
як кінці сховати в воду?!
Чи не ці вели причини
дядю Сама до кончини?
А причини ці глибокі,
І ні пакти, ані блоки
не врятують паліїв,
бо на них — народний гнів!
Лікарі, засівши в залі,
міркувати стали далі;
розбира шалена лють,
вже своїй не раді неньці;
— Епідемія, мабуть,
міжзональних конференцій.
Бо у Лондоні, в Стамбулі
і в Парижі, — скрізь прибулі
з Уолл-стріту... Хочуть згоди:
підкорись, мовляв, диктату, —

тільки ж думають народи:
нате, тату,
чорта в хату!
Та зненацька напролом
рветься хтось тут на прийом.
А слуга:

— Я вас не знаю.
— Як не знаєш? Я з Китаю.
— А чи ж Саму до душі?
— Як же — я від Чан Кай-ші!
Тут слуга:

— Ну, що ж, питаю,
як там він щодо Китаю, —
І до дяді він біжить.
Той, почувши, аж сичить.
За живіт вхопився: пробі!
(вбік летить його пенсне)
Чан Кай-ші при цій хворобі
діє так, як проносне.
Доля зовсім незавидна,
дядю Сама ще щось муля.
Ще ж Німеччина є Східна,
а для нього це — пілюля!
І з думок не йде й Китай;
дядю Сама взяв відчай.
І з'являються примари,
що спіткали їх удари,
бо запродали свій край.
Де не взявсь король Міхай...
Цар болгарський... —
наче хмаря
вінценосних підлих зграй,
що їх бито, перебито,
І спасти їх не вдалось.

Дядя Сам здригнувся: ось-ось
Між примар прибуде Тіто...
Тьфу! Ну що за веремія?
Де рятунок? Де надія?
Є ще в Римі Ватікан!
Папа в нім — політикан!..
Міг раніше він повчати
і від церкви відлучати;
тільки нині папа Пій
іншим ділом зайнятий:
дядя Сам «сбмежив» папі
всі обов'язки прями
і від папи чесні люди
відлучаються самі.
Ходить тигром у сутані
папа Пій у папськім стані.
Він тепер таки не в моді.
Звідки ж гіросла стіна?
Почувають у приході,
що в сутані сатана!
Як же папі в Римі бути,
Як на папу всі плюють?!
Кепські справи тут і там,
аж зап'нився дядя Сам...
А тим часом лікарі
засідають до зорі.
Щоб не міг забить він баки,
В дяді Сама і в собаки
на аналіз кров беруть
(ну, здається, вірна путь!)
Перевірили ту кров —
виникає сумнів знов.
Не повірили очам:
бо аналізи детальні

ДРУЖБА ПО-АМЕРИКАНСЬКИ

Будь проклята,
Собача службо-дружбо!
За «планом Маршалла» тягар кладуть —
Неси!
Якщо в «план Маршалла» ви встряли.
Ну ж бо —
Підтягуйте тугіше пояси!

О, янкi!
Це — чи не нові «арійці»,
Що звикли всюди сунути
Носи?!
Ви в «плані Маршалла» тепер,
Англійці,
Підтягуйте тугіше пояси!

Вже італіянці
В риб'ячому танці.
Отож пощади
Навіть не проси.
«План Маршалла» тяжкий!
Тож, італіянці,
Підтягуйте тугіше пояси!

Розб'їй, грабіж. —
Оце так дружби узи!
Тут янкi накидаються,
Як пси.
І все за «планом Маршалла», —
Французи,
Підтягуйте тугіше пояси!

«План Маршалла»
Взнаки народам дався!
Усюди чути
Гніву голоси:
— За те, що Уолл-стріт
Розперезався
Підтягують народам пояси?!
О, ні!
Настануть інші ще часи!

ЧЕРЧІЛЛЬ ПІШЕ МЕМУАРИ...

Ще в ті роки перемогу
Містер Черчілль смакував,
Як послав на нас облогу
З чотирнадцяти держав...
Горезвісна ця облога
Ще з тих пір йому далась:
Ледь потяг назад він ноги
Від радянського «а зась!».
Як держав в руці він факел... —
Досі це його страшить,
Бо осиковий ще пакіл
Не один з тих днів стирчить.
От про ці якраз удари
Він і пише мемуари...
Як тікали биті блазні,
В нього спогади виразні!..
Дума він: і досвід маєш,
І напасти — не біда!
Але дещо як згадаєш
(Як згадаєш... як згадаєш!..),
То й охота відпада!

Від Денікіна й Петлюри,
Шляхтича і Колчака

Не лишилось навіть шкури,
Бо рука у нас важка!
А уроків їм доволі!
На Хасані й Халхін-Голі
Гнали руські далі сонця
Знахабнілого японця.
Провалилися надії
На повалення Росії.
Тож і скигнуть: досвід маєш,
Строїш плани без труда.
Але ж дещо як згадаєш
(Як згадаєш... як згадаєш!..),
Враз охота відпада!

Предок Черчілля Мальбрук
Теж в похід колись збирався,
І його престиж онук
Відновити заповзвся.
Пойняла його обида
І за себе, і за діда!
Голос предка чув він: «Синку,
Втримайсь хоч за волосинку!»
Бачить він вночі кошмари,
Вранці строчить мемуари...
Але як роздуть пожари?
Стурбувався — прямо жах!
На найважчих сторінках
Дуже довго зупинявся,
Перекреслював, вагався,
Знов згадав свій чорний шлях
Повен підступу, інтриг,
Як з війни купони стриг...
— Ех, ще б війну затіять,
Попелом Москву розвіять.

Але доки не займаєш,
Не приходить і біда,
А минуле як згадаєш
(Як згадаєш... як згадаєш!..),
Знов охота відпада!

В мемуарах перебої!
Щось не клеються вони,
Й до другої світової
Перейти прийшлося війни.
Тут, здається, веселіше
Діло йде і містер пише,
Приховав він лиш розв'язку
Найцікавішої з глав,
Що в історії поразку
Разом з Гітлером дістав.
Черчілль твори мемуарні
Строчить, клеїть. Тільки ж марн'
На агресію надії:
Скрізь нові демократії!
Він — розлючений украй,
Бо до того — ще й Китай
Вже демократичний, вільний.
Черчілль став такий свавільний!
Він ладен уже напасти
Для розправи, для суда.
Та згадаєш — можна впасти,
Ой упасти, ще й пропасти —
Враз охота відпада!

Твердолобість є ж британська,
Зброя є американська,
Й містер Трумен не з'їва!
Тільки ж Армія Радянська

Щось охоту відбива.
Так і пише він свій твір, —
Що ж, мовляв, читачу, вір:
Черчілль був, як лебідь, чистим,
Помагав лише... фашистам!
Він був вільним діячем,
Ще й хвали, мовляв, достойн,
Бо зробився нових воєн
Трубадуром-палієм...
Жар чужими він руками
Споконвіку загіба.
Брязка зброєю над нами:
Захотів злякати. Чи ба!
Мрії Черчілля — пожари,
Сльози, кров і диму хмари.
Отакі-то мемуари!
Грає Черчілль не з добра.
Пише він: «війна — це гра
Й вимага вона усмішки...»
Але ми уточним трішки:
Воював би Черчілль вічно,
Посміхаючись цинічно,
Та в близькі часи майбутні
Засміється він на кутні!
Містер Черчілль досвід має,
Та зубів йому шкода.
Адже дещо як згадає
(Як згадає... як згадає!),
Враз охота відпада!

МАНІЯ ВЕЛИЧНОСТІ

У зухвалості скаженій
Блазень зна своє:
Гітлеру здалось, що геній
Саме він і є.

Він рівня Наполеону,
З левом він рівня.
А розвіяли запону, —
Справжнє кошеня.

Перейшла ця чорна пошесть
І за океан.
Там шукає з левом схожість
Уже інший пан.

Хоче землю проковтнути
Трумен-маніяк.
Що ж із того може бути —
Те вже знає всяк.

„АМЕРИКАНСЬКИЙ РАЙ“

Засуджений в штаті Індіана на довічне ув'язнення Уолтер Сьюард добився помилування. Однак з ігнавщи нестерпність американського способу життя, зажадав повернутися назад до тюрми.

(З *ідеї*)

Містер Трумен твердить всюди:
— Не впадайте у відчай.
В наших Штатах, добрі люди,
Не життя, а прямо рай!..

«О, Америко кохана,
Ще, здається, жити варт...»
Так у штаті Індіана
У тюрмі гадав Сьюард.

Настраждавшись до болю,
Натерпівшись у край,
Ледве випросивсь на волю
Він у труменівський рай.

Тільки що це? — Безробіття
І страшне зростання цін.
Тут же пекло! Лихоліття!
О, куди потрапив він?!

Шпигунів кружляють зграї!
Стало душно тут йому —
Він аж скрикнув у відчай:
Заберіть назад, в тюрму!

І у штаті Індіана
Вигляда він знов з-за ґрат:
«О, Америко кохана,
Тут миліша ти стократ!»

ТРУМЕН І КОЗА

На одному з островів Тихого океану американські галі: війни ш. робували атомну бомбу. Щоб дослідити як вона діє на живі істоти, в радіусі її дії було іздено кіз. Між іншим одна коза ахшилася жива.

(З газет)

Щоб на нерви інших вплинути
І пустить у світ туман,
Трумен
 вирішив десь кинути
Пробну бомбу в океан.
І поверхню вод збентежити,
Знявши атомну грозу.
А щоб дії ці простежити
За об'єкт
 обрав... козу.
Що, мов, думає про атоми
Чистокровна ця коза?
Як на них реагуватиме,
Чи страшна їй
 ця гроза?
Бомбу кинуто!
 Збунтована,
Хвиля враз вогнем стає.
А коза цивілізована
Каже «ме» й сінце жує...

Коли в нас
за мирним
звичаєм

Рвали
атомом
граніт

(Із метою
будівничою!) —

І почув це Уолл-стріт —

З жаху Трумена затіпало:

Став він,
мов теля німе.

І не міг — бо вже заціпило! —

Ані «бе» сказати, ні «ме»...

Фактів
не переіначити.

Киньмо ж їх на терези:
Нерви кріпші, як ви бачите,
Безумовно,
у кози.

ЗООПАРК ПАЛІЇВ ВІЙНИ

В незвичайному звіринці
Дивне все таке Маринці:
— Мамо, а скажи мені,
Що за звірі ці страшні?
Мама каже: — В цім звіринці
Палії війни — злочинці.
І не можуть хижі звірі
Жити з людиною у мирі.
В цім звіринці, бачиш он, —
Крук кривавий Ачесон.
Он — Макартур, змій-удав,
Тіто, що народ продав.
Онде лев облізлий — Бевін.
Кепсько почува себе він.
Мавпа Маршалл он простує,
Чан Кай-ші — його мавпує.

Погляд свій дівча спиня:
— А ото що — лев? свиня?
— Ні, то Черчілль.
В зграї цій
Найзавзятіший палій.
А всіх звірів — кожен знає —
Містер Трумен направляє

Вішати, вбивать людей
І дорослих і дітей,
Щоб весь світ в єдину мить
Кров'ю їхньою залить...
Та народи кажуть: ні,
Нам ці звірі не страшні!

Дивно лиш одне Маринці:
— Чом не в клітці ці злочинці?
— Прийде час, — говорить мати, —
Всіх посадять їх за ґрати!

МІСТЕР ЕТТЛІ

Мчить щодуху в Вашінгтон
Містер Еттлі на поклон.
Лоб його — хоч і не пробуй —
Містер Еттлі твердобий!
Та гадать підстави є —
На поклонах лоб поб'є!

ТРЮГВЕ ЛІ

Наче битий пес Рябко,
Перед Труменом і К⁰
Все згинався Трюгве Лі
Аж у три погібелі.
І в ООН за те — о'кей! —
Знов він секретар-лакей!

КАРДИНАЛ ШЕЛЛМАН І ПРИСНІ

Всевишній ні знобить, ні гріє,
А гроші платить дядя Сам.
Тому-то кардинал воліє
Молитися земним богам.

Різниці, врешті, ні для кого
Нема — це знає кардинал —
Скажімо, чортові чи богу
Продасть він душу за метал.

І служить цей служитель культу
Вже Уолл-стрітові здавен
І вже новітню катапульту
На людство в хід пустить ладен.

Чи буде він в небеснім раї, —
А тут вбивай і вішай люд.
Послужиш труменівській зграї —
Є долар — що той божий суд?

Та хай затямлять всі іуди,
А в тім числі і кардинал:
Не божий суд судить їх буде,
А міжнародний трибунал!

ДАЛТЕС-КАТ — УОЛЛ-СТРІТУ АДВОКАТ

Лазить він по темних норах,
Шпик, святоша і ханжа.
Де він пройде — кров і порох:
Він не ходить без ножа.
Скрізь грабує, де прийдеться,
Кат — бандитів адвокат.
Кому хоче, продається
І дається напрокат!

ГЕНЕРАЛ БРЕДЛІ

Чом бродить Бредлі, мов шакал?
Чом факел палія здіймає?
В кишені Бредлі-генерал
Жезл пана Маршалла тримає.

Колись він клепку мав одну, —
В чеканні ж маршалльського
жезла

Настільки марив про війну
Та бився лобом об стіну,
Що вже й остання клепка щезла.

СВОБОДА... ПАЛЯМ ВІЙНИ

В Нью-Йорку, далеко в океані, стоїть
статуя Свободи.

(З географічного довідника)

Товчуть, немов у ступі воду:
Мовляв, свобода є в народі!
Лишили ж... статую одну:
Новим фашистам на догоду
З усіх свобод одну свободу —
Тим, хто розпалює війну!

НОВІ МАЛЬБРУКИ

Дядя Сам і з ним Джон Буль
За фашистський сіли руль.
А на танках
І на суднах
Ті фашистські генерали,
Що учора
З лав підсудних
В Лондон їх, в Нью-Йорк забрали.
(А були в них довгі ноги,
Як від нас вони тікали!)
Всі фашисти-
Реваншисти,
Мріють в снах
І наяву
На радянську йти Москву
У похід —
(Нові мальбруки!) —
Тільки в них —
Короткі руки!

ФАШЕСТСЬКИЙ ЗМІЙ

На судовому процесі Райка один з підсудних заявив що йому „часто було важко визначити, де кінчається американська розвідка і де починається розвідка Югославії“.

(З газет)

З уоллстрітської арени
Шпигуна пустили в світ.
Діє він, фашист шалений,
Як диктує Уолл-стріт.

Меж у підлості немає,
Він звивається, як гад.
Вашінгтон його наймає,
Справу має з ним Белград.

Так що цей шпигун заправський
Розрізнити вже не міг,
Чи то шпиг він югославський,
Чи Америки він шпиг.

Спробуй визначить у змія
(А ще злішим є фашист!),
Де кінчилась в нього шия,
Де почався в нього хвіст!

ПАРАЛЕЛЬ НЕПОВНА

Ще і здавна дяді Саму
(І немає в тім чудес!)
Служить папа Пій так само,
Як хазяїнові пес.
А спустити пса із цепу —
Люди матимуть халепу!
Злий, як пес, і папа Пій,
Ватиканський заводій.
Треба десь накласти лапу —
Уолл-стріт пускає папу...
Папа й пес — рівняти їх,
Як ми бачимо, не гріх.
Але дещо, безумовно,
Й відрізняє їх ґрунтовно:
Пес не гавкає облесно
І хвостом виляє чесно.
Папа ж Пій виля хвостом,
Прикриваючись... хрестом!

„МЕДИЦИНА“ УОЛЛ-СТРІТУ

Палії нової війни відводять Рурові місце
воєнного арсеналу в своїх агресивних планах.
(З газети)

В дяді Сама ліки є —
Сталь, вугілля з Руру
Він фашисту подає,
Як нову мікстуру.

Вихваля цей «вітамін»
Їхня «медицина»,
Не подівав тільки б він,
Як ота рицина!

ДОЛАРОВА ДЕМОКРАТІЯ

Скрізь вельможі пнуться з кожї
І базікають невпинно,
Що в країнах капіталу
Вільність прав громадянина.

Кожен діє як зуміє —
Це ж, мовляв, «демократія»!

Кажуть, кожен вільно може
В них парламент обирати.
Тут лише жінки безправні,
Та чи це велика втрата?

Про горшки хай жінка мріє,
Бо на те «демократія»!

Кажуть, може прямо кожен
Тут пройти у депутати.
Прав не має тільки молодь,
Але з кого їй спитати?

Скрізь безправ'я, безнадія —
Так зате ж «демократія»!

Пишуть, кожен вільно може
У палаті керувати,
Крім нацменшостей, бо звикли
Їх звичайно лінчувати.

Є ярмо, то треба й шиї!
При такій «демократії»!

Негра може бить вельможа —
Бачте, шкіри ж чорний колір!
Бо свободою особи
Всемогутній править долар.

Бачте, в них «свобода» — в дії.
Отака «демократія»!

БОМБА І ВАЛЕР'ЯНКА

Янкi людям без перерви
Довго діяли на нерви.

Задавати ж мусить тон
Всюди їхній Вашингтон.

Ну, і як їм без апломба?
В них же долар, в них же бомба!

Раптом вість, немов багнет:
Ваша бомба — не секрет!

Чи не випили б ви, янкi,
Кілька крапель валер'янки?

ДОЛАРИ І ОКУЛЯРИ

Долають Англію долари —
Це добре знає містер Бевін,
Та вперто дивиться на все він
Крізь профашистські окуляри.

Над Лондоном зловісні хмари,
А він на чорне каже — біле.
Не дивно: тії окуляри
Йому Америка наділа!

1948

ЦЕННА ПРЕСА

Дивись, як Херст узявсь брехати!
Говорять люди недарма:
У нього доларів багато,
А честі ні на шаг нема.

Що видно з херстівської преси? —
Брехню, оскраженіння, лють,
Одразу геббельси і гесси
Із шпальт газетних постають.

В Бізонії, діставши з skleпу
«Майн кампф», що не догриз пацюк,
Ледь Херст не зірветься із цєпу,
Щоб світ загарбати до рук.

І через те пішло по світу
На безліч-безліч миль і верст,
Що і дорослі вже і діти
На злого пса говорять «Херст».

„МАРШАЛЛОВКА“

Як відомо, кепські справи
Скрізь по Західній Європі:
Обмаршаллені держави, —
Наче мухи у окропі.

Бо ж зашморгує за «планом»
Маршалл доларові петлі.
Тільки й платигь, що шуманам,
Де-гаспері й іншим еттлі.

І у греків, і у данців,
І в французів — скрізь тривога:
Як це так — в американців
Зашморг зветься «допомога»?

Уоллстрітські верховоди
Вже намилили віршовку,
Щоб накинуть на народи
І втягти... у «маршалловку».

УКРАЇНА МАЄ СЛОВО

Коли десь в Нью-Йорку слово
Надається Україні,
Уолл-стріт тоді готовий
Знищить нас в оскаженінні.

Може слово ж прозвучати
По усіх частинах світу,
Наглі брехні розвінчати
Паліїв із Уолл-стріту.

Визнать Радою Безпеки?
Україну? — забагато!
Зразу ж негрові і греку
Стане волі вимагати!

Що для нас пани б хотіли?
Щоб волам хвости крутили!
За рабів вони б нас мали
Та про нас таке б писали:

Що, мовляв, сучасний Київ
Схожим бутъ на хутір мріяв,

Скрізь, мовляв, там на бульварах —
Запорожці в шароварах.

А поглянеш на Хрещатик —
В плахтах повно там дівчаток,

І селян із очкурами
Біля Золотої Брами...

Так і пишуть буква в букву —
Про якусь розлогу клюкву!

...Україна має слово:
— Не такі ми є, панове!.. —

Мужній голос долинає
За моря, за океани,
Людям очі одкриває
І виводить із омани.

— Між братерських ми народів
Ростемо усім на подив.

Хто ж з вас бачив сталевара
В допотопних шароварах?

Хто не чув за океаном
Чим відзначився Стаханов?

Чесний світ хіба не знає
Слави нашого Мазя?

Слава множитья і далі
В трударів «Запоріжсталі»!

У сім'ї у вольній, новій
Отакі в нас запорожці!
І за це ви нас, панове,
Утопить готові в ложці.

Та, як кажуть наші люди:
— Не від вас сіє залежить.
Як ми хочем — так і буде,
Бо майбутнє нам належить!

ПОВЧАЛЬНІ ДАТТ

Якось наш солдат про книгу
Не без сміху пригадав,
Про ту «біблію бліц крігу»,
Що «Майн кампфом» Гітлер звав.

Про бої оті невпинні
Сталінградської зими,
Про ті глави, що на спині
Гітлеру списали ми.

Як «катюшами» палили
Ми коричневу чуму;
Як при Шполі пришпилили
І розкремсали в Криму;

Скільки їх, арійців ласих,
В Кишиневі утяли,
Як пояснення при Яссах
До «Майн кампфу» додали.

Відень, Прага і Варшава —
Добре їм дались взнаки!
Їхні голови і глави
Розлітались на шматки.

Із «Майн кампфом» вирушали
Німці на СРСР.
Та історія списала
На смітник «Майн кампф» тепер.

І подумалось солдату:
— Що посіяв, те й пожни:
Ми таки повчальні дати
Можем декому згадати
З паліїв війни!

БУТИ МИРУ!

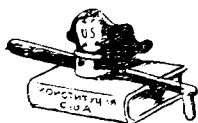
Звироднілі чорні трумени
Та отруйні черчілли
Хочуть здійснити задумане —
В хід пустити орди злі,
А трудар з Донбасу, з Умані
Хоче миру на землі.

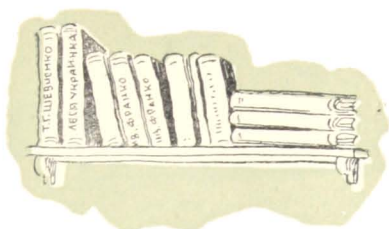
Ще його (щоб їм нажитися!)
Відривать від праці знов?
Ні, йому — нема що критися —
Труд ввійшов у плоть і в кров
І для того, щоб трудитися
Він світи в боях пройшов!

Воював на Шпрее, Одері,
Звідав болі і жалі.
Хай там атомні володарі
І гарматні королі
Скаженіють в корчах, в одурі,—
Бути миру на землі

ПАЛІЯМ НАПЕРЕКІР!

Ми усе для миру робим.
А бульдогам твердолюбим
Скажем (різним черчіллям!)
Те, що думається нам:
«Що, панове, не робіть —
Хоч кричіть несамохіть,
Хоч до біса сторч летіть,
Хоч казіться, хоч шалійте,
Головами в стіни бийте.
Хоч на місяць навіть вийте, —
Буде вам наперекір —
Мир!

В сім'ї не без
виродка

МАШКАРУ ЗІРВАНО!

Йдучи на все в зухвалості,
Щоб стати повелителем,
Цей сноб зробивсь не критиком,
А ментором, хулителем.

Народу зріст радянського
Його бісить, озлоблює,
По кращих він письменниках
Нещадно б'є голоблює.

З театром розправляється —
З виставою і п'єсою.
Над ким посмів глумитися —
Франком, Шевченком, Лесею?

Та ж він з душею чорною —
І дивуватись нічому!
Чи є що до душі йому,
Бродязі войовничому?

А до душі — безбатченки,
Естети та догматики,
Про них — пішла патетика,
Течуть потоки патоки.

Брудна дволикість Януса
Космополіта радує,
В «психологічні простори»
Поринув він тирадою.

На нас же зводить наклепи,
Про нас пускає версії
І так космополітствує
І чинить нам диверсії.

Всього він іноземного
Сьогодні є поклонником,
Щоб завтра неогітлерам
Служить п'ятиколонником.

Чому ж стоїть він з каменем?
Чому він бризка слиною?
У нього, виявляється,
Америка за спиною.

Але ми наскрізь бачимо
Його отруйну начинку.
Ні, ні! Не вийде все-таки,
Безпачпортний безбатченку!

УЧЕНИЙ ГУСОМАН

Десь у зооінституті
Вчений взяв одну із тем.
І, як він сказав, «по суті
Суголосну з нашим днем».

Ну, скажіть же ви на милість,
Чим поганий вибір цей?
Дисертація: «Безкрилість
Доморощених гусей».

Десь повинна ж бути гуска,
Що безкрилий рід веде.
Сів учений, пальці хруска:
Дисертація — не йде!

Рве чернетки — й до корзини!
Не виходить олівцем...
Чи не взять перо гусине
Для оцих гусиних тем?

Вже й на мусі-дрозофілі
Приміряв усе, — дарма!
Їздив він і до артілі, —
И там гусей таких нема.

Ані сну, ані спочинку —
Справа зовсім не легка!
І обскублого на ринку
Він надибав гусака.

Та шукання «наукові»
Нанівець усі звелись:
Крила тому гусакові
Цуцик вищипав колись.

Зоотехнічка з артілі:
— Ой який же ви дивак!
Бачу, ви самі безкрилі,
А не ваш отой гусак.

Всі йому: та це ж омана,
Праці вашої шкода!
З вейсманіста ж гусомана —
Як із гуся в дощ вода.

Хоч надія в нього й гасне,
Але вперто, як на гріх,
Про гусей — для всіх це ясно! —
Пише курям він на сміх.

РЕДАКТОР І ПОЕЗІЯ

Ой редактор був колись у одній газеті! —
Музи — й духу не терпів в себе в кабінеті!

Бо для нього, як в меню локшина найгірша, —
Так в газеті, як вогню, він боявся вірша.

За ефектністю статей був завжди в погоні.
Вірші ж рідко друкував і лише «сезонні».

Ось поет зайшов. А він, в цигарковім димі:
— Вірш не йде... з простих причин: в мене ж он
озимі...

Другий ось поет влетів, — видно, що в ударі! —
А редактор: — Сто чортів! В мене ж саме ярі!..

Що? На поводку нам будь в капосної музи?
Нас же кури заклюють з планом кукурудзи!

Та не всякі ще рядки і на вірші схожі:
Надрукуєш часом їх, а вони... негожі!

Рискувати з кожним днем? Та нема резону —
Ще за вірші попадем десь до фейлетону!

Потім кайся, визнавай, бий себе у груди.
А утримайсь, не друкуй — так певніше буде...

Так він жив і поживав. Що ж із ним стряслося,
Що тепер лютує, рве на собі волосся?

Тим, що віршів не вмѣщав, справу лиш погіршив,
В фейлетон за те попав, що боявся віршів!

„КЕРІВНИЙ ТОВАРИШ“

Є товариш, що керує,
Діє, зводить все із згарищ.
Є й такий, що репетує:
Я, мов, керівний товариш.

Той — горить, дерзає, творить,
З ним — хвилини не забариш.
Цей — ну, тільки те й говорить:
Я тут керівний товариш!

Він заходить — кожен знає:
Це зайшло начальство — Ярош...
— Я мозги вам повправляю, —
Каже «керівний товариш».

Досконалий він в шаблоні,
Тут його вже не затьмариш.
— Популярний я в районі, —
Каже «керівний товариш».

Раз сказали в виконкомі:
— Ідь у Зборів чи Збараж!
— Так ці ж центри невідомі, —
Каже «керівний товариш».

Сам спитав у жовтеняти:
— Хто такий в районі Ярош?..
Слід людей великих знати, —
Каже «керівний товариш».

Якщо ти дерзаєш всюди,
Щось здійснить хороше мариш,
— Не спіши — команда буде, —
Каже «керівний товариш».

Фах йому не зрідні жоден,
Каші з ним в труді не звариш.
— Лямку я тягнуть не згоден, —
Каже «керівний товариш».

— Ким могли б ви працювати?
— Я? Та з хистом скрізь ушквариш,
Вмів завжди я керувати,
Фах мій — керівний товариш!

Слава ж тим, хто творить вперто,
З ким хвилини не забариш!
А цьому скажу одверто:
— Не базікайте, товариш!

А МЕТА БУЛА НЕ ТА

Колись, товариші, було
Як їду я з райкому
Чи то в містечко, чи в село —
Та прямо, як додому.

Мене піснями зустрічав
На площі репродуктор...
І кожен справи підганяв:
Мовляв, прибув інструктор!

На днях тринадцять літ мине,
Як я у комсомолі.
І, як інструктора, мене
Бояться всі доволі.

Там хтось актив не сколотив
І з'їхав з аванпосту,
Там десь немає директив,
А там немає росту...

Мабуть такий у мене дар —
Все бачу, що несправно...
Послав мене наш секретар
В один колгосп недавно.

— Там є чимало справжніх див!
Поїдь, товариш Голик!..
І ось я їздив скрізь, ходив,—
Хоч би один недолік!

Хоч би хто внески не сплатив
Чи був десь не на місці.
А то: весь колектив — актив
І все кругом на двісті...

Ще скажуть: слабо підійшов,
(А ти із ніг тут падай!)
Ну, як це хиб я не знайшов?
Хоч сядь оце й вигадуй!

Хай тут не я, а ви були б —
В райкомі буде подив:
«Сам Голик був... і раптом хиб
І він не познаходив!..»

В райком прибув я. Секретар
Суворо поглядає.
Мене аж кинуло у жар,
Зітхнув я: — Хиб... немає...

— То, кажеш, пошуки пусті
І хиб немає, значить?
Отож і мав я на меті.
Послать тебе, щоб у житті
Ти вчився й гарне бачить!

НА СЛОВАХ — УСЕ ЧУДОВО

Гострий наш Федько на слово,
Всіх поб'є в артілі.
На словах — усе чудово,
Але як на ділі?

О, він з чистою душею!
Що йому там нидіть?
Робить так, що за лежнею
Ніколи й посидіть.

А коли Федько приходить
На колгоспні збори,
Ох же «критику наводить», —
Всіх бере «у шори».

Так би вік витать Федькові
Попід небесами.
То нічого, що в промові
У любій — те саме.

Як взяла ж його Лукія —
Червонів він густо:
— Е, так то про буряки я,
Нині ж про капусту!..

— Про капусту, тільки пусто...

Що тобі — невтримка?

Нате й мій глек на капусту,

Щоб і я був Химка!

АГІТАТОР УТОЧНІВ...

Агітатор на току
Вів з людьми
Сердечну мову.
А питали — наче мав
Відповідь
На все готову.

Ось і приклади навів
Про всілякі
Пережитки.
Тут із гурту
Хтось додав:
— Це як в нашого Микитки!

Ледве мінімум вробив,
А на більш —
Нема потреби!
Де ж колгоспне що лежить —
Вже, дивись,
Підгріб до себе.

— Це б граблі йому знайти, —
Хтось жартує
В тім же стилі, —

Щоб до себе не гребли,
А щоб тільки
До артілі!

Агітатор не вагався,
Хоч на це й не сподівався:
— Нащо нам такі граблі
Взагалі!
І, всміхнувшись, додає:
— Тут годяться й ті, що є.

Тільки б той,
Що взявсь гребти,
До колгоспу став поближче.
І у тому ж напрямку
Щоб тримав своє граблище!

Бо примхливі
Ці граблі:
В дрібновласницькій жадобі
На зубок їм
Наступи —
Можуть брязнути й по лобі!

РЕЖИМ ЕКОНОМІЇ

Про режим економії
Зав наш видав наказ.
До причини вагомої
Відсилав нас не раз.

Як копійку вже втратите —
Не вернути її.
Все і всюди ощадити —
Ось засади мої...

Тільки й скупості явної
Він терпти не міг,
Брать з кишені державної —
Не такий уже й гріх!

Цінувавши над золото
Установи бюджет,
Міг сто тисяч дозволити
Взять на свій кабінет;

Живши власними болями,
На більярд увірвать,
Бо любив карамболями
Він шари забивать;

На курорт свого Петрика
Влаштувать в Ірпені,
В саж провести електрику
Для своєї свині.

Цей «контакт» з установою
Він до того любив,
Що із кості слонової
В саж корито б зробив.

Та цю справу улюблену
Обірвав держконтроль...
Зав промовив розгублено:
— От тобі й карамболь!..

АКТОМ СТВЕРДЖЕНО...

— Гнат Лукич, заходьте! — чемно
Голова гука. —
А чи, може, я даремно
Смажив гусака,

Ще й трьох качок — бо путяще
Живемо тепер,
Хоч своїм колгоспом я ще
І не мільйонер... —

І веде він до господи
(Радий неборак!)
На столі не пиво-води,
А міцний коньяк.

Голова з графина поспіль
Лив гостям та й лив.
Попливали качки колгоспні
І гусак поплив.

— Гнат Лукич, як в нашім домі
Гусачок засмажений?..
Ви ж шепніть за нас в райкомі,
Як уповноважений.

А щоб діло повернути
Щодо гусака,
То достатньо лиш кивнути
На рахівника.

В нього там рахунки скорі:
Гибель птиць, як факт,
Вже на завтра у конторі
Узаконив акт:

«Серпня 5-го, трьох качок
Лис узяв, хижак;
І сього ж числа в водоймі
Утопивсь гусак».

ІЛЬКО-ХВАЛЬКО

— Чули ви? Напевне, ні?
Ой мене ж хвалили!
І уваги вже мені
Стільки приділили!

Вдруге стрів. Ілько наш — франт.
— Що, — пита, — не чули?
Всі увагу на талант
Лиш на мій звернули!

Я ж йому: — не в тому суть;
Хай ви і не з гірших, —
Я б хотів хоч раз почуť
З ваших уст про інших...

Він же ловить ще когось,
Папірця виймає:
— Це Хома Хомич — аж ось! —
В область посилає.

Я щасливо прослизнув
На олімпіаду.
Всіх за пояс я заткнув
І лишив позаду...

А що іду тільки сам —
Це щоб не ділити
Слави з іншим пополам,
З менш талановитим!

— Ну, Ілько наш і «цабе»!
В нього меж немає, —
Всі говорять, — він себе
Тільки й величає.

Тож сьогодні на Ілька
Надивляйтесь, братця,
Бо вже завтра до Ілька
Вам і не добраться.

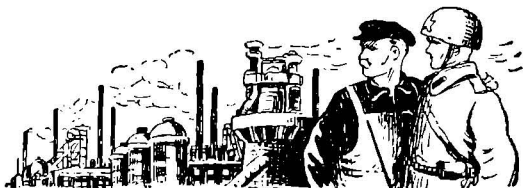
Одного б хотів Ілько:
Це — легкої слави.
Всі зовуть його — хвалько,
І не без підстави!

Нам навіки в дружбі
жити!

І. А. КРИЛОВ

МУРАШКА

Жила Мурашка десь у силі непомірній,
Якої світ не знав, ні сива давнина;
Ба навіть (як писав її історик вірний)
Могла підняти важких ячмінних два зерна!
Та ще й на диво всім хороброю вважалась:
 Де б не узділа черв'яка,
 У нього вмить впиналась,
І йшла було не раз одна на павука.
 Тим зажила такої слави
 Вона в мурашнику своїм,
Що протурчали там про неї вуха всім.
Хвали ті, я б сказав, — отруєні приправи;
Інакше ж дивиться на ці Мурашка справи:
 Бо їй це всмак,
 Вона все чванством мірить,
 Хвалам тим вірить;
Нарешті, голову набила ними так,
 Що в місто здумала податись,
 Щоб там у силі позмагатись.

Тож злізла на найбільший віз
До мужика, що сіно віз,
І в місто бучно заїжджає,
Та, ах, який для гордошів удар!
Гадала, що сюди збіжиться весь базар,
Як на пожар;
Але її ніхто й не знає;
У всякого турботи там свої.
Мурашка то торкне листок з досади,
То підведеться, то присяде:
Ніхто ж не бачить тут її.
Стомившись, зрештою, тягнутись так уперто,
Вона Барбосу стала говорить,
Що саме спочивав під возом в тую мить:
«Ну, правда ж, от скажи одверто,
Що в місті тут у вас
Народ одвіжу задніх пас?
Чи видано — мені ніхто не помічає,
Як не тягнуся я весь час;
Тоді, коли у нас
Мені увесь мурашник знає».
І додому подалася у ганьбі.

Отак штукаар собі
Міркує,
Що він у славі світовій,
А тільки свій
Мурашник він дивує.

НАКЛЕПНИК І ЗМІЯ

Даремно про чортів мовляють,
Що ніби справедливості вони не знають;
Ні, правду часто теж вони оберігають:
І приклад тут навести можу я.
На все у пеклі черга є своя:
Отож, змагаючись, Наклепник і Змія
Податись першістю своєю не хотіли
І зашуміли,
Кому б годилося йти першому із них?
А в пеклі першість має той з-поміж усіх,
Хто ближнім бід накоїв більш тяжких.
Так сварка не мала тут розпалилась:
Наклепник до Змії мершій
Язик соловив свій.
А перед ним Змія своїм жалом хвалилась;
Сичала, що вже їй образи не знести,
І все п'ялась його переповзти.
Наклепник був уже за нею опинився;
Та Вельзевул того не потерпів
І сам, спасибі, захистив,
Вступився
І осадив назад Змію,
Сказавши: «Хоч твої заслуги визнаю,
А першість все ж йому по правді віддаю:

Ти зла,— твоє смертельне жало
Зблизька дає отруйний сік,
Кусаєш без вини (і то не мало!),
Чи ж можеш ти вжалить дошкульно
вiддалік,
Як злий Наклепників язик.
Що не спастись від нього вже ні за горами,
Ні за морями?
То ж, бач, він більший лиходій;
Повзи ж за ним і чванитись не смій».
З тих пір Наклепники у пеклі вище змії.

ДВІ БОЧКИ

Дві бочки їхали: одна з вином,
 За нею
 Сошею
Друга порожня йшла. Ось перша з них — тишком
 Чвалає,
 А друга аж стрибає;
Від неї стукіт, грім по каменю кругом
 І пил стовпом.
Аж перехожий вбік, жахаючись, звертає,
 Зачувши Бочку навіть не зблизька.
 Та хоч вона і гомінка,
А проти першої в ній користь не така.

В тім глузду не шукай, хто всюди без угаву
 Товче про власну справу.
Хто діловий таки, — той тихий на словах.
Великий чоловік гучний лиш у ділах,
 І думає свою велику думу
 Без шуму.

МУХА ТА БДЖОЛА

В саду якось, при вітерці легкім,
На стебельці тонкім
Весною гралась Муха.
Бджолу уздрівши, цокотуха
Чванливо мовила: «Не лінь же, далєбі,
Ізрання до смерку трудитися тобі!
Коли б це я була, до вечора б зомліла.
Візьми ти досвід мій:
Та не життя, а рай земний!
Адже за мною тільки й діла,
Літать на диво всім гостям:
Скажу без хвастошів, у місті цім знайомі
Мені вельможі в кожному домі.
Коли б ти знала, як я бенкетую там!
Весілля десь чи іменини —
Я перша, де гуляє люд.
Ім з порцелянових багатих блюд,
Із кришталевих чар я п'ю солодкі вина.
У всіх зперед очей
Беру я ласощі раніше за гостей;
Кохаючись у статі ніжній,
В'юсь круг панянок чарівних
І відпочить сідаю в них
На свіжій щіченьці, на шийці білосніжній». —

«Усе це знаю я, — відказує Бджола, —
Та й те я чула краєм вуха,
Що ти немила там була,
Що на балах усім огидна Муха,
Що навіть часто, де поткнешся ти у дім,
Тебе з стидом ганяють в нім».
«Пхі, — Муха каже їй, — ганяють!
Тільки й туги!
Як виженуть в вікно, то я влечу у друге».

БІЛКА

При панськiм домі, за селом,

На свято під вікном

Народ юрмився.

На білку в колесі із подивом дивився.

З берези поблизу їй дивувався й дрізд.

Так бігала вона, аж лапками мелькала,

Лиш роздувався пишний хвіст.

«Землячко, — мовив дрізд, — чим всіх ти

здивувала,

Що робиш тут, скажи лишень?»

«Ох, друже мій! труджусь весь день:

У справах я гінцем у пана визначного;

Та ніколи ж і їсти й пити,

Ба навіть дух перехопить».

І Білка в колесі пішла, як і до того.

«Так, — знявся дрізд увись, — це видно

і мені,

Що ти біжиш — та все на тiм же ти вікні».

Поглянеш на ділка якого:

Метається, спішить, дивуються усі:

Здається, він із шкури пнеться,

Та тільки все вперед не подається,

Як білка круг осі.

ДЕМ'ЯН БЄДНИЙ

КЛАРНЕТ І РІЖОК

За еспарцетом
Улітку, край села, на ніжнім березку
Далось стрітисья пастушньому ріжку
З кларнетом.
Кларнет сказав: «Здоров, дружок!»
«Добрідень, — відповів ріжок, —
Добрідень!»
Як бачу, ти, брат, із міських...
Та не збагну: з панів а чи з яких?»
«Що значить — злидень, —
Образився кларнет. — Раніш протри баньки
Та придивись таки,
Ніж задавать своє питання дике.
Відомий я кларнет, музика.
Хоч трохи голос мій схожий і на твій,
Та в кого не бував через талант я свій?»
Сказать вам, мужикам, та й то відчули б страх ви.
А все ж скажу, не потаю:
Під музику мою
Танцюють, голубе, часом князі і графи!
Та гра тобі така не снилася й ві сні,

Бо під твою — бики з коровами одні
Хвости петлюють!»
«То так, — сказав ріжок, — нам графи не
з рідні.
Але настануть дні —
Вони, повір мені,
Під музику й мою ще затанцюють!»

1912

„ПЕРЕКОПСЬКА“

Похідна пісня

*Присвячується Червонопрапорній
51-й Перекопській дивізії.*

Ой, як ми під Перекопом
Клали скопом
Орди злі.
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Клали білі орди злі!

Панську тлю взяли нечисту,
Всю геть чисто
На шаблі.
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
На щтики та на шаблі!

Нині знов гудуть облудні
Люті трутні
І джмелі.
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Закордонні джмелі!

А... скажи нам тільки: «Хлопці,
Перекопці,

Вдар по тлі!»
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Де й подінуться джмелі?»

Ставлять проти нас капкани
Все бріани,
Черчілли!
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Лиходії черчілли!

Виють з жаху ледь живії
Біржевії
Королі!
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Біржевії королі!

На мілинах їх вагранки
Біржі, банки,
Кораблі!
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Їх діла і кораблі!

А у нас не ті турботи,
Від роботи
Мозолі!
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Від роботи мозолі!

Заводських громадищ тільки
Онде скільки, —
Як шпилі!
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Наче велетні-шпилі!

І миліший від левкою
Нам весною
Пах ріллі!
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
В нас колгоспи на селі!

Вклали ми проти свавілля
Та й зусилля
Чималі!
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Та й зусилля ж чималі!

Не присплять нас на сторожі
Зловорожі
Всі жалі!
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Всі підступні їх жалі!

Щоб нас ворог вішав лячних,
Необачних,
У петлі?
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Сам повисне у петлі!

Ворог, бачте, нас жаліє,
Мед у змія
На жалі!
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Яд у змія на жалі!

Дзуськи! Сила в нас предивна,
Колективна,
Від землі!
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Нас не вбити на Землі!

А не так... Нам скажуть: «Хлопці,
Перекопці,
Вдар по тлі!»
Гей! Лю-лі, лю-лі, лю-лі!
Де й подінуться джмелі?!

Почесний червоноармієць 51-ої Пере-
копської дивізії Дем'ян Бєдний.

23 лютого 1931 р.

ЇЖАК

Де об'явивсь їжак, змії вже там не місце.
«Ну й чорт щетинистий! Та й проклятуший
біс це!

Але стривай, стривай: ще відплачу і я!»
Із їжаком, мовляв, розправиться змія.
Та сили власної на це вона не мала
І от заповзялась торочити звірку,

Тхорку:

«О любий друже мій, на зиму я придбала
Дивись якого їжака!
Я вже закуску цю смакую!

Оскільки ж дружба вірна в нас така,
Охоче я тобі ці ласощі дарую!
Скуштуєш, тхорику, їжачого м'яся.

Не схочеш іншого довіку!»

Спокусу має тхір велику

Узнать, який їжак. Запала думка ця.

«З якого ж взять його кінця?» —

«Та з будь-якого! —

Змія до нього. —

Та з будь-якого їж, коханий мій друже!

Бери його ізбоку на зубок,

В живіт вгризайся без упину,

Та не прогав!»

Але їжак згорнувся в клубок,
А тхір, нервово вгнувши спину,
В предикій люті хижака
Стрибком метнувся на їжака
І напорвся... на щетину.
Змія шипить: «Дави! Дави його! Дави!..
Чому задкуєш ти? Здурів? Дави уволю!» —
В очах тхора темніє вже від болю,
В крові півголови.
«Дави сама! — їй тхір із усмішкою злою, —
І їж сама... як ти така.
А щодо мене — страва з їжака
Мені здалась не дуже їстівною!»

Мораль: давно б у нас вп'ялися хижакі.
Якби від тих, що нам погрожують війною,
Не боронили нас щетиною сталлюю
Радянські звірені штики.

1933

ЩА СЛІВНИЙ БЕНІТО

З фронту східного Беніто
Шле листочок молодій.
О, він діє знаменито —
Ось і наслідки тих дій.

— Що за люди, міа Б'янка,
В цій чортячій стороні:
Селянин тут чи селянка —
Партизан і партизанка —
Всі геть чисто на війні.

Всюди треба оглядатись
На хитрющих цих людей.
Тут доводиться боятись
Звичайнісіньких дітей.

От випадок — їх чимало: —
Перед одною з хаток
Троє хлопців босих стало —
Та й давай мерщій в танок!

Ми сміялись: італ'янци,
І угорці, і германці, —
Чудася отака!

Та чи ж є на світі танці
Удалші гопака?

Та коли ми всі, солдати,
Закричали: — Молодці! —
Полетіли в нас гранати!
Отакі у всьому хвати
Українські діти ці!

Гуркіт, зойки, стогін, охи...
А хлоп'ята тільки — фіть!
І «танцюр» з переполоху
Навіть нікому ловить.

Три радянських піонери
Добре нам дались взнаки:
Від красуня офіцера
Лиш zostалися шматки.

Десять з ним солдатів вбито,
Два поранених, між них —
Я, удатний твій Беніто,
Твій укоханий жених.

Мабуть, дівою святою
Я спасений не дарма:
А пишу тобі... лівшою,
Бо вже правої нема!

1941

Францішек БОГУШЕВИЧ

ВОВК ТА ОВЕЧКА

Вовк ягня смухате
Взяв живцем в оборі!
Плачуть син і мати,
Як бобри, у горі.
Проявив тут панську ласку
Вовк перед вівцею,
Нарядивсь в овечу маску
Та й пішов до неї.
«Я здалека, на часину,
Тож не будьте у омані,
Втішну вісточку про сина
Я приніс вам, добра пані.
Усього йому доволі,
Мов родився вдруге,
І живе собі на волі
Без жури, без туги.
Зуби вирости ікlistі
І відпали ріжки.
Ноги стали пазуристі,

Хвіст подовшав трішки.
І вже вовка не боїться,
В хлів ніхто не гонить;
В нього є чим борониться,
Ще й інших боронить.
Прийдіть, мості, до нас в гості,
Ми собі вечірку справим:
Буде м'ясо, будуть кості,
Вволю їжі ми приправим!»
— «Ой, спасибі, його мості,
За ясну надію!
Хай же прийде син у гості,
Подивлюсь, чи виє?
Бо з вовками жити —
То по-вовчи й вити.
Я ж по-вовчому не вмію
Вити, їсти чи брехать.
Скиньте шкурку, добродію,
Бо... зубки стирчать».
Хоч ума в вівці немає, —
Вовка все ж пізнає!

НЕ ВСІМ ОДНАКОВА СМЕРТЬ...

Жив пан у палаці багатий:
Не міг долічитися грошей,
Як в склепі картопля, дукати...
А пан з нього був психороний.
Багатство мав дуже велике;
Захоче, бувало, щоб грали,
То грають для нього музики;
Захоче, щоб люди скакали,
То скачуть, бувало, закусують, п'ють;
Ті плачуть десь біля порога,
А часом і плакати не дуже дадуть, —
Всі пана боялись, як бога.
А жив він, а їв він, о боже!
Коли б мозолями той хліб заробляв,
То років за три хіба, може,
Зробив би все те, що за раз уминав...
Їв він, і пив він, і кривдив народ
Ще й гроші, де можна, здирав.
Думав жити він без перешкод,
Та інакше сам бог міркував...
Жив у хатці похилій мужик,
Він калікою був і хворів.
Хата, наче в дірках черевик,
Сам по три дні нічого не їв.

Іздавна він, кажуть, був надто лихий
І перший лакуза у пана.
І мав на душі не малі він гріхи,
У пекло — одна йому шана.
А жить було тяжко — злидота,
І кожен його проклинає...
Кому животіти охота?
Ніякої втіхи немає!
Льохи вже у пеклі одперті,
І хаму і пану вготовано кут.
Питається чорт у тітоньки-смерті,
Коли там обом уже буде капут?
В четвер уже черга надходить у чистий,
Вмирати і пану і хаму.
І щоб без подзвіння взяв душу нечистий
І ввів у пекельною браму.
Послали чорта, трохи кривого,
Щоб душі обидві він разом
Просто до чорта старшого
Привів за чортячим указом.
Чорт спершу вбігає у хату,
Аж гульк — а мужик за столом
На дірку в кожусі кладе собі лату,
А потім долівку мете помелом...
Кривий тут подумає: «Не скоро помре,
Помчу я до пана, погляну».
Примчав він, аж смерть уже пана бере,
Лікарі затамовують рани:
Смерть косою по горлу черкне —
Крапель тут лікарі йому — тиць!
Так ураз небезпека мине,
Відганяють її силом: тиць!
Заморилася смерть, пан реве,
Щоб не дати на поталу себе,

Аж сорочку порвав, навіть ковдру вже рве,
І під черево гроші гребе.
Коли дзінь-дзінь — і ксьондз прискакав,
Смерть косою махнула з плеча.
Тут, як віл недорізаний, пан заволав —
Душу чорт ухопив згаряча
І киває на смерть, щоб іти
Та забрать мужика, бо вже смеркло,
А йому ж треба душі нести,
Щоб опівночі встигнути в пекло.
«Хліба в льох ти його не запер?»
Спершу ж я мужика опростала» —
Каже смерть: — «він так легко помер,
Смерть покликав, бо хліба не стало:
Перед тим ще й на сповідь ходив,
А помер, мов заснув, і не писнув».
Чорт від люті собакою вив,
Аж старший погукав, йому свиснув.
Панський дух ухопивши, чорт в пекло ізник,
Дух мужицький не взято у льох,
Не має притулку ніде той мужик,
А пан іде в пеклі в рахунок за двох.
За те, що прогавив чорт душу злидоти,
За те, що за смертю не йшов він слідом,
То й сам до риштанської роти
Пішов під чортячим судом.
А смерть, що ідучи до злидня,
Того чорта брать душу не звала, —
Сиділа в холодній за три дні,
Й голодна онучі смоктала...

ЯН РАЙНІС

БЛАГОДІЙНИК

Він, багатий, з добрим серцем:
Вчувши плач і зойк нещасних,
Опуска в кишеню руку, —
Щоб для носа взять хустинку.

Біля 1893-95 р.

КІНЬ І ОСЕЛ

Що більше спину ти згинай,
То дужче битиме нагай.
А кінь, що здачі дасть копитом,
Не буде битим!

1905.

ЧАС — ЦЕ ГРОШІ

«Час — це гроші» — для вельможі.
В гаманці бряжчить запас...
В безробітних теж є час, —
Що ж завжди відсутнє — гроші!

1907

ВІР У БОГА, СЛУХАЙСЬ ПАНА

«Слухайсь пана, — піп жує, —
Бог веде!» Ці ж пан? Він сміло
Каже: «Ці твоє — моє.
Ці ж моє — тобі не діло!»

1907

САБІР

ДУБИНА ВИННА*

Турбот і горя — через край:
Дубина винна, так і знай!
Став еліф — нуном, пеклом — рай.
Дубина винна, так і знай!

То що ж, Іран, синам твоїм —
Безумцю стать за жертву їм?
Сові подай порожній дім!

Забула доля цілий край.
Дубина винна, так і знай!

Одне одного не збагнуть,
І знов чогось серця їх ждуть,
А де меджліс? Пропав, мабуть!

Все глушить гвалт собачих зграй,
Дубина винна, так і знай!

* Під цим словом сатирик має на увазі іранського шаха Мамедалі.

Де конституція? В золі!
Зухвалі пси Мамедалі
Ще й животи в них не малі!

Чом не загнать б'сів в сарай?
Дубина винна, так і знай!

Заприсягався він при всіх!
Чи ж не його ми чуєм сміх?
Чому ж негідник, як на гріх,

Плює в обличчя нам, та й край?
Дубина винна, так і знай!

Чом бреше він без перепон?
Він клятву занедбав, закон,
Спалив коран*, святий спокон

І допустив злодійство в рай!
Дубина винна, так і знай!

Із шкіри пнеться хуліган!
Честь, віру продано й коран,
Невинних безліч жертв і ран,—

Причин тому ти не шукай:
Дубина винна, так і знай!

То ж чом оратори мовчать
І всюди кайдани бряжчать?
А в склочних — радості печать,

* Натяк на епізол, коли Мамедалі-шах наказав розстрілювати демонстрацію школярів, що йшли до шахського палацу з кораном в руках.

То й кажуть люду: баю-бай!
Дубина винна, так і знай!

Ось мудрий, — за що ж прокляли?
На чесного — плітки звели,
А волелюбця геть змели?

Й повітря шепче: погибай!
Дубина винна, так і знай!

Де б совість в нього та взялась?
Усе святе він топче в грязь!
То чом же помста не знялась

І не клекоче через край?
Дубина винна, так і знай!

1909

МОЛЛА НАСРЕДНИ І ЗЛОДІЙ

Шапку схопивши в Молли на ходу,
Злодій побіг, щоб сховатись в саду.
Що ж наш Молла? Не біжить навздогін, —
На кладовище мчить вихором він.
Став біля брами — сумні бо діла —
Люди питають, що жде тут Молла?
«— Шапку мою нечестивий украв,
Тільки п'ятами кудись наживав». —
«— Що ж зволікаєш? — гукнув чоловік, —
Таж, безсоромний, у сад він утік.
І якщо ти вже поквалишся в сад,
То відбереш свою шапку назад». —
Мовив: «Не знаю, чи є він в саду —
Тут же його хоч колись, та знайду!»

ЛІКАР ТА ХВОРИЙ

До лікаря бідак прийшов колись:
«Полікувать мене б ви не взялись?
Болить живіт — вмираю... Щось жахне!
Невже ви не врятуєте мене?»
А той послухав пульс і поглядів:
«Що, бідолахо, ти сьогодні їв?»
«Та що ж я їв? — наш хворий відказав, —
Ну, підгорілий хліб я споживав»,
Тут лікар в очі подививсь йому
І очі мав закапати йому...
«Живіт... живіт... — аж стогне неборак, —
Ви зрозуміли, лікарю, не так...»
А лікар тут: «Дурний ти чоловік,
Коли б не слабкість зору — ти б повік
Не їв, чого не можна споживать, —
Отож, почнімо очі лікувать!»

КОСТА ХЕТАГУРОВ

РЕДЬКА ТА МЕД

Не смійсь позаочі з поганих,
Хороших прямо в вічі лай.
А сам хоч будь найкращий в світі,
Але себе не вихваляй.

Якщо хазяйка в домі гречна,
Достатки хай хоч і малі,
Стрічає гостя шанобливо —
Чого нема лиш на столі!

Та перед гостем кожна страва
Воліє лиш себе хвалить,
А іншу гудить, проклинає, —
Ну як їм славу поділить?

Шашлик чи там пиріг із сиром
Ще б хай кричав! — Їх любить гість! —
Але гливтяк, хомис* чи юшка —
Мовчїть, та дякуйте, що їсть!

* Тістоподібна страва із звареного ячменю.

А редька — лиш смітить кладовку
Та гіркотою всіх дійма.
Себе ж найкращою вважає...
Ані стида, ні сорома!

І ось ця редька знов на финзі*.
А де взялась — ніхто й не зна.
Дивись — до меду тишком-нишком
Уже підсунулась вона.

— Ах, ах, куштуй! Із медом, гостю,
Солодка скибочка моя!
— А геть, смердюча! — мед озвався, —
Чого б то я ще турбувався,
Адже без тебе кращий я!..

* Столик на трьох ніжках.

ОЛЕНЬ ТА ЇЖАК

Олень якось, утікавши від лиха,
Лісом побіг і до річки примчав.
Впавши на камінь і зойкнувши стиха,
Тяжко поранений ледве стогнав.

— Леле! — Їжак тут, з трави, співчуває, —
Ти, брат, поранений! Як ти добрів?
Ми, їжаки благородні, їх знаєм —
Будь вони прокляті! — різних ловців.

— Леле! Та ви, їжаки, благородні?!
Як ви посміли рівнятись до нас?
Хай же загине весь рід наш сьогодні,
Якщо хоч трохи ми схожі на вас!

АВЕТІК ІСААКЯН

ЗАПІТАННЯ

В один з переднедільних днів
Піп проповідь надвечір вів:
«Господь покрив і море й суходіл
Наїдками, неначе пишний стіл,

Щоб для всіх істот
Стало тих щедрот:
Люди і осли,
Карасі й орли,
Ласка вам оця, —
Тож хвалить творця!»

Миряни слухали. Аж ось
Над головами пронеслось:

«Мій отче, я б
Хотів спитать,

А чи й тому, кого їдять,

Чи й бідаку,
Творця хвалить
За честь таку?»

1923

ЗМІСТ

	Стор.
Будьмо здорові!	3
Добрим людям — на здоров'я!	
Нам навіки в дружбі жити	7
До мого вчителя	9
Лист вибійника до земляків	12
Піонер	15
Несподівана зустріч	17
Бойовий друг	19
Телятниця	21
Друзі	24
Зустріч	26
Бажаний гість	28
Вловина хата	30
Колісник	33
В змаганні	35
Та хіба ж я не Марія	37
Ні, не нам оці похвали	39
Ворогам — на безголов'я!	
Світу — мир!	43
Декому на згадку	46
Замішання в Білім домі	48
Дружба по-американськи	54
Черчільль пише мемуари	56
Манія величності	60
«Американський рай»	61

	Стор.
Трумен і коза	63
Зоопарк паліїв війни	65
Містер Еттли	67
Трюгве Лі	68
Кардинал Spellman і присні	69
Даллес-кат — Уолл-стріту адвокат	70
Генерал Бредлі	71
Свобода... паліям війни	72
Нові мальбруки	73
Фашистський змій	74
Паралель неповна	75
«Медицина» Уолл-стріту	76
Доларова демократія	77
Бомба і валер'янка	79
Долари і окуляри	80
Цепна преса	81
«Маршалловка»	82
Україна має слово	83
Позчальні дати	86
Бути миру!	88
Паліям наперекір!	89

В сім'ї не без виродка...

Машкару зірвано!	93
Учений-гусоман	95
Редактор і поезія	97
«Керівний тоزاریш»	99
А мета була не та!	101
На словах — усе чудово	103
Агітатор уточнив	105
Режим економії	107
Актом стверджено...	109
Ілько-хвалько	111

Нам нав'іки в дружбі жити!

З російської

І. А. Крилов

Мурашка	115
Наклепник і Змія	117

	Стор.
Дві бочки	119
Муха та бджола	120
Білка	122
Дем'ян Бєдний	123
Кларнет і Ріжок	125
«Перекопська»	129
Іжак	131
Щасливий Беніто	131

3 білоруської

Францішек Богушевич	133
Вовк та Овечка	135
Не всім однакова смерть	135

3 латиської

Ян Райніс	138
Благодійник	139
Кінь і Осел	140
Час — це гроші	141
Вір у бога, слухайсь пана	141

3 азербайджанської

Саб.р	142
Дубина винна	145
Признання Абдул Гаміда	146
Молла Насреддин і злодій	147
Лікар та хворий	147

3 осетинської

Коста Хетагуров	148
Редька та мед	150
Олень та Іжак	150

3 вірменської

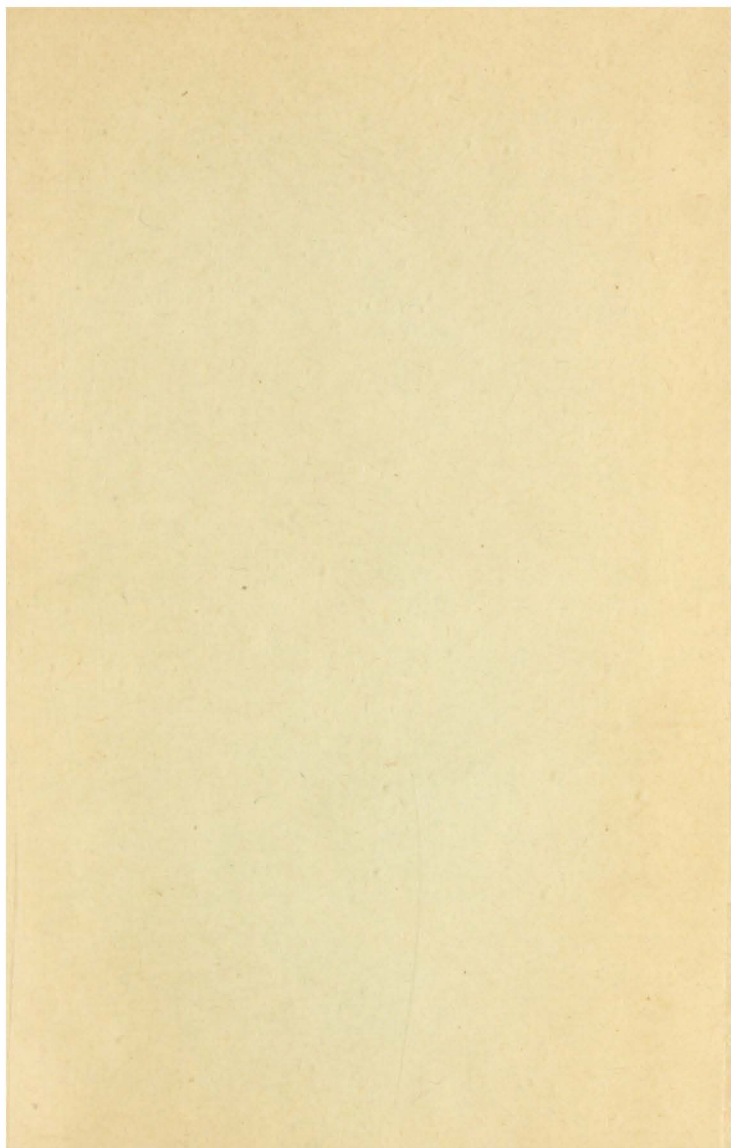
Аветік Ісаакян	151
Запитання	151

Редактор *Б. Степанюк*
Художник *Бе-Ша*
Техредактор *Н. Вовк*
Коректор *В. Суміна*

Д. Белоус. Доброго здоров'я! Стихи.
(На українском языкє)

БФ 03548. Здано на виробництво 16/І 1951 р. Підпи-
сано до друку 20/Х 1951 р. Папір 70×92/32=27/16
паперових 5,7 друк. арк., 4,05 обл.-вид. арк. Зам. № 122.
Тираж 5000 Ціна в оправі 5 крб.

16 Республіканська друкарня, Укрполіграфтресту,
Львів. Чайковського. 27

$\frac{78}{33}$ 86-13

289

1
Kait e. f
Mio
2

4 235

57

7-07

(A01923449)

РЛ
№ 2053

